

ANEKS 1

HERB JASIEŃCZYK – Karczewscy, opisy heraldyczne.

Jasieńczyk „que clavem auream in campo ceruelo pro insigni defert.”

Jasieńczyk, który ma klucz złoty w polu woskowym za znak (tłum. Danuta Szopa)¹

„W polu niebieskiem klucz złoty zębem do góry, w prawo. W szczycie hełmu pięć piór strusich.”²

„Ma być w polu błękitnem klucz złoty zębami w prawą tarczy obróconemi, temiż prosto do góry stojący, na hełmie pięć piór strusich. Ten herb według Długosza, w Polsce nadany, od Kazimierza Króla (nie pisząc którego) rycerzowi pewnemu tak na Jadźwingów ręczo nacierającemu, jakoż też życzliwie na wszelkie usługi pańskie ochoczemu, przydano mu do tego dobra i znaczne włości. W Niemczech elektor i najwyższy podkomorzy cesarski, na publicznym kongressie klucz zwykł przed cesarzem nosić, ztąd niektórzy rozumieją, że i ten herb swoje początki zabrał.”³

„Jasieńczyk I cz. Klucz Jasinice Jasiona. W polu błękitnym złoty klucz zębem do góry. Na hełmie w koronie pięć piór strusich. Jeden z najstarszych herbów polskich.”⁴

„(...) ma być klucz żółty w polu błękitnem.”⁵

„(...) w polu czerwonym srebrny klucz w słup.”⁶

Średniowieczny zapis sądowy herbu **JASIEŃCZYK** pochodzi z 1406 roku,

Herb Jasieńczyk inaczej nazywany Klucz, jak podaje Stanisław hr. Mieroszowski w swojej pracy „O heraldyce polskiej” z 1887 roku, jest herbem rdzennie polskim w przeciwieństwie do herbu Samson (Watta) który należy do grupy herbów pochodzenia włoskiego. Jasieńczyk ma trzy odmiany, herbem tym pieczętowało się wiele rodzin szlacheckich. Nazwa herbu Jasieńczyk pochodzi od rzeki Jesia, płynącej na wschód od Maryampola, lewego dopływu Niemna wpadającej do niego okolicach Kowna.

¹ Jan Długosz, Insignia..., nr 53, str. 53

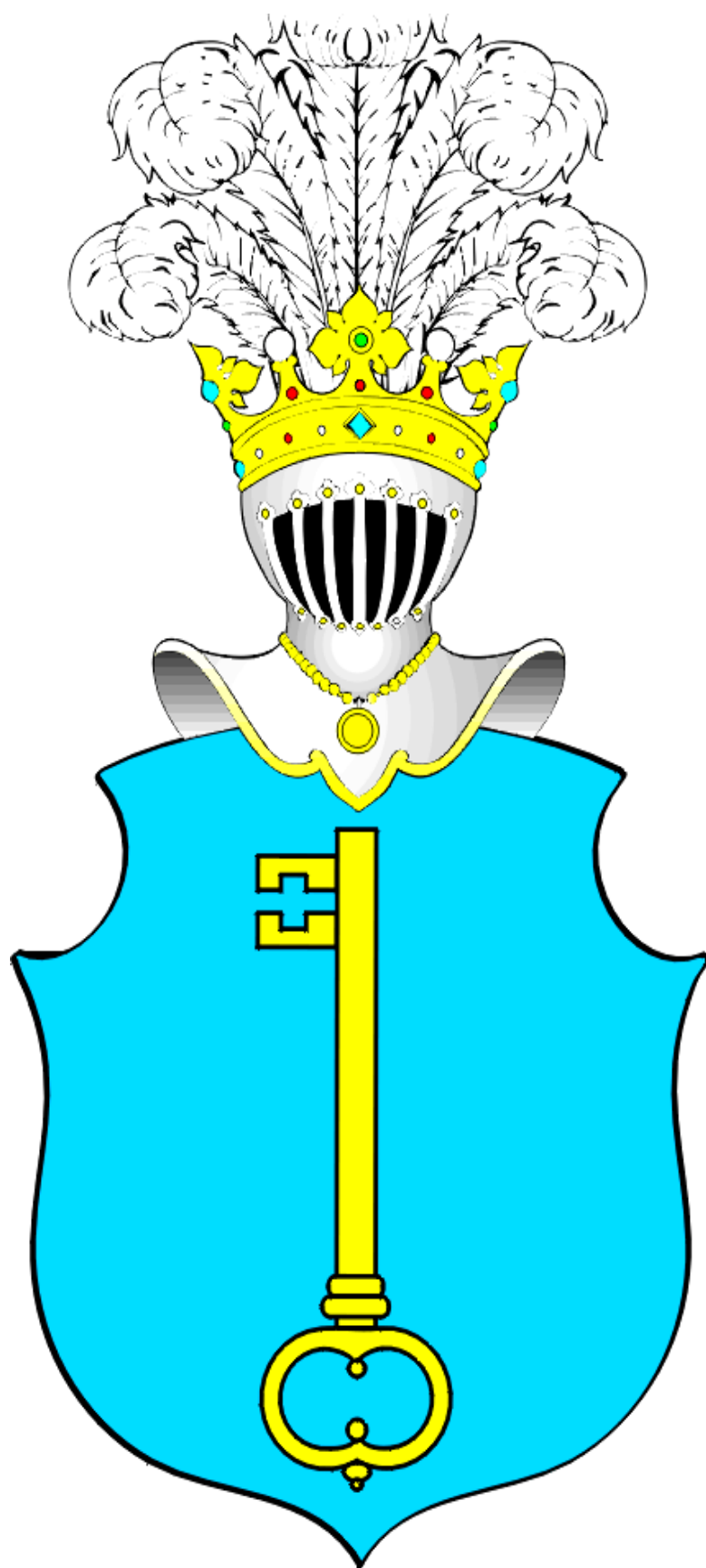
² Herbarz Rodzin szlacheckich Królestwa Polskiego, Wa-wa 1853 /W języku polskim i rosyjskim/ Oddział III. Herby rodzin, które nabyły szlachectwo przed dniem 16/28 sierpnia 1836 r.

³ Kasper Niesiecki, Herbarz, tom IV str. 453, Lipsk 1839.

⁴ Juliusz hr. Ostrowski, Księga Herbowa Rodów Polskich, Wa-wa 1898 zeszyt V, str. 154

⁵ Bartosz Paprocki, Herby, str. 349.

⁶ Józef Szymański, Herbarz, str. 137

JASIEŃCZYK

Opisy rodzin Karczewskich w herbarzach

Paprocki B., Herby rycerstwa polskiego. 1584

JASIEŃCZYK pisze Długosz o przodkach, że bywali simplices (simplicitas - skromność, szczerłość, prostota), o których przypatrzysz się własności herbu, czytać będziesz; ma być klucz żółty w polu błękitnym.

...Wieku mego były domy znaczne w Polsce, jako naprzód dom Karczewskich znaczny i rozrodzony.

Herbarz Rodzin szlacheckich Królestwa Polskiego. Warszawa 1853, /W języku polskim i rosyjskim/ Oddział II. Herby rodzin, które nabyły szlachectwo przed dniem 16/28 sierpnia 1836 r.

KARCZEWSKY. Stefan, Kasztelan Halicki, w roku 1710 wieś Kąkolewo w Województwie Poznańskim dziedziczył. Antoni, Pisarz Ziemi i Grodzki Czerski, w roku 1738 na urząd Kasztelana Liwskiego postąpił.

Tadeusz Żychliński., Złota Księga Szlachty Polskiej, Poznań 1879, R I

„Karczewscy herbu Jasieńczyk w Płockiem i na Rusi wydali czterech kasztelanów, spokrewnionych z Potockimi i Rzewuskimi ...”

Jerzy Seweryn hr. Dunin - Borkowski., Rocznik Szlachty Polskiej 1881

KARCZEWSKI herbu Jasieńczyk. (Rodzina mazowiecka - Senatorów 4 od 1690-1761 r. - Tomasz kasztelan halicki + 1691 r. N. kasztelan czernichowski +1697 r. Antoni kasztelan liwski +1738 r. Piotr kasztelan konarsko-łęczycki +1761 r.)

Franciszek Salezy Walenty Roch z Karczewa Karczewski, (syn Joachima starosty liwskiego i Zofii z Świdzińskich h. Półkozic) właściciel dóbr Wielgie w guberni radomskiej: zaślubił Józefę Dunin - Brzezińską h. Łabędź (Wielgie ost. p. Zwoleń),...

Jerzy Seweryn hr. Dunin - Borkowski, Spis Nazwisk Szlachty Polskiej, str. 114

KARCZEWSKI herbu Jasieńczyk z Karczewa w poznańskim.

Niesiecki K., Herbarz Polski, t. V, 1839

KARCZEWSKI herbu Jasieńczyk, w Płockiem województwie, a stamtąd o w inszych.

Stefan i drugi **N.** Karczewscy, którzy dwie rodzone siostry Bobrownickie za małżonki pobrali, a z tych **Stefan** zostawił potomstwo w Wiślickim powiecie, drugi bezpotomny umarł.

... **Aleksander** w woj. Nowogrodzkim 1648. Drugi tegoż imienia (**Aleksander**) w powiecie Słonimskim 1674. **Bartłomiej** poborca w Płockim z Sejmu 1590. **Piotr** podstoli Płocki 1595.

... **Tomasz** kasztelan Halicki dobroczynnym na nasze kolegium Lwowskie, umarł w Krotoszynie jadąc do Cieplic, pochowany 1691 w naszym kościele Lwowskim był wprzód podczaszym sanockim, pułkownikiem królewskim i w 1670 komisarzem do granic od Węgier.

Córka jego była za Piotrem Białeckim, pisarzem ziemi Siewierskiej.

Zuzanna kasztelanica Halicka była za **Aleksandrem Potockim** wojewodą Smoleńskim.

Michał chorąży Lwowski 1686, był któryś z nich kasztelanem Czernichowskim i miał za sobą córkę Rzewuskiego Floryana, podskarbiego nadwornego koronnego, z Oborskiej urodzoną.

Marianna była za Czarnowskim starostą Żytomierskim, na ubogich i domy Boskie łaskawy; kolegium nasze lwowskie liczy ją między swemi dobrodziejami, umarła w 1694 w tymże kościele pochowana, kędy i siostrę swoją podkomorzynę Halicką pogrzebała.

Piotr 1730, **Władysław** z ziemi czerskiej 1674, **Wawrzyniec** w krakowskim 1705. **Antoni** pisarz ziemski Czerski poseł na Sejm 1724, żona jego Helena Grabienczanka, z której córki **Agnieszka** Okęcka, **Dorota** Niszczycza podkomorzanka Płocka, **Anna** panną i synowie

Kajetan w zakonie oo Trynitarzów, **Józef, Michał, Konstantyn.**

Temi czasy gdy to piszę jeden w zakonie oo Trynitarzów, całą ich prowincją rządzi. Jan Balcer o którym *Constit 1676. fol. 57.*

Karczewski kasztelan konarski, dziedzic na Beresteczko 1 mo voto z *Stecką* kasztelanką Kijowską, 2 do z *Wilżanką* był bezdzietny.

- W roku 1778 **Michał** Karczewski podkomorzy Czerski. - *Krasicki.*

(Stefan, N (zmarł bezpotomnie), Aleksander 1648, Aleksander 1674, Bartłomiej 1590, Tomasz +1691, Piotr 1595, Zuzanna, Michał 1686, Marianna +1694, Piotr 1730, Władysław 1674, Wawrzyniec 1705, Michał Karczewski 1778)

Boniecki Adam., Herbarz Polski, t. IX, W. 1906

KARCZEWSKY h. JASIEŃCZYK z Karczewia (dzisiaj Karczew) w ziemi czerskiej. **Tomek** z Karczewia pozwał 1419 **Jana** z Karczewia w Warce (Nast. Ks. Czers.).

Wit z Dudy, stolnik Czerski dopełnił 1428 działu dóbr, a w liczbie ich Karczewia, z synami: **Piotrem, Pawłem, Janem, i Witem.**

Prawdopodobnie **Wit z Karczewia** miał potomstwo z drugiej żony, skoro **Pachna** córka Wita, żona **Stanisława z Lipia** zrzekła się majątku rodzicielskiego na braci swoich: **Marcina, Wojciecha i Stefana.**

Wojciech młodszy syn Wita z Karczewia pozostawił synów: **Mikołaja, Andrzeja i Jana** oraz córki **Małgorzatę, Katarzynę i Elżbietę.** Żyli oni w 1480 roku. **Halszka** (Elżbieta) wyszła za Mikołaja z Paprotni, w 1502 r zrzekła się majątku ojczyściego na rzecz swojego brata Mikołaja.

Z synów Wojciecha pozostał przy życiu jeden **Mikołaj**, skoro w latach 1510-1513 on jeden dopełnił podziału Karczewia, z bratem stryjecznym **Marcinem.**

Mikołaj wziął Karczewie, a **Marcin** Jabłoną. (zasoby Gł. Czersk 25Af.188 i 16f 477) Karczewo jednak z czasem wróciło do potomków Marcina. ...

Antoni pisarz ziemski Czerski w 1724 poseł na Sejm

Agnieszka, Dorota, Anna, Józef, Michał, Konstantyn

Spis Szlachty Królestwa Polskiego ..., Wa-wa, 1851

„Liczba przy imieniu szlachcica położona, znaczy numer pod którym tenże w księdze szlacheckiej właściwej litery jest zapisanym;..”

KARCZEWSKI herbu Jasięńczyk

Floryan Ignacy Józef, syn Joachima	557
Cyryak Józef Joachim, syn tegoż	558
Franciszek (Salezy) Walenty Roch, syn tegoż	559
Bona z Świdzińskich wdowa po Józefie	972
Jan Kajetan, syn Michała	1015
Bona Wincentyna Salomea, córka Józefa	1227
Barbara Walentyna Katarzyna zamężna Szczepanowska, córka tegoż	975 S.
Antonina Aniela Konstancya zamężna Domańska, córka tegoż	385 D.

Polska Encyklopedia Szlachecka

Karczewscy h. Jasięńczyk rok 1500 Karczew, Mińsk Mazowiecki, poznańskie, Litwa;

- **Tomasz** 1690 - 1701 książ Halicki
- **Antoni** 1738 książ Liwski
- **Piotr** 1748 książ Konarsko - Łęczycki